

**Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és
Családsegítő Szolgálat**

Csanádapácai Területi Irodája

2021. évi szakmai beszámolója

2022.

1. Bevezetés

A beszámoló tartalmának felépítését tekintve, a bevezető után röviden bemutatom az intézmény felépítését, majd a folyamatos szakmai fejlődést elősegítő folyamatokat, amelyek az elmúlt évben történtek.

Ezután kitérünk a Csanádapácai Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ technikai felszereltségére, helyzetére, és a már korábban kialakult jelzőrendszerre, amely a tagok több évre visszavezethető áldozatos munkájának köszönhető.

A továbbiakban röviden részletezzük a Szolgálatnál és a Központnál az igénybe vehető szolgáltatásokat az egyén és/vagy a család életében jelentkező probléma megoldásához.

Beszámolunk az elmúlt évben szervezett szabadidős programokról és eseményekről a rászoruló gyermekek és felnőttek vonatkozásában.

Végezetül az összegzésben írunk az eddig átélt szakmai tapasztalatokról, és a jövőkép alakulásáról.

2. Az intézményről

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyik szakmai ajánlása alapján¹ 2016. január 1-jétől a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan, egy szervezeti és szakmai egységben működhet. Települési szinten a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat, Járási szinten a Család- és Gyermejjóléti Központ látja el a szakmai tevékenységet. Az új feladatmegosztás fokozott együttműködést követel meg a szolgálatok és a központok között.

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálatnál a célokat és a feladatokat a többször módosított 1993. évi III. törvény, a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról, az 1/2000. SZCSM rendelet, a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, és a 15/1998. NM rendelet határozza meg.

Az intézmény vezetője **Halustyik Éva**, a szakmai tevékenységek irányítását **Kenyeres Anita** és **dr. Füziné Dimák Regina** látja el az Orosházi gesztor intézményben. A Kistérségen belül további területi irodák *Békéssámszon, Csorvás, Gádos, Kardoskút, Pusztaföldvár, Tótkomlós* településeken találhatók.

¹ Emberi Erőforrások Minisztériuma, Szakmai Ajánlás A család-és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő-és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól. Kiadva 2016. április
Letöltési elérhetőség:
http://www.kormanv.hu/download/f/72/b0000/csgyjsz_m%C5%B1k%C3%B6dtetett_jelz%C5%91rendszer_szakmai_ai%C3%A1nl%C3%A1s_1kiad%C3%A1s.pdf (Elérhető: 2017. január 20.)

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának orosházi gesztor intézményénél speciális szolgáltatások igénybe vételére is volt lehetőség. Pszichológus, illetve jogász szakember áll az ügyfelek rendelkezésére, akiknél előzetesen, általunk írásban egyeztetett időpontban jelenhetnek meg, és kérhetnek segítséget adott ügyeik rendezéséhez.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának Csanádapácai Területi Irodája könnyen megközelíthető helyen, Csanádapáca, Szent Gellért utca 38. alatt található meg.

A szakmai tevékenységet Csanádapácán 2016. január 1-jétől a Szolgálat részéről 1 fő családsegítő munkatárs, **Csepreginé Csiaki Éva**, valamint a Központot illetően 1 fő esetmenedzser, **Roszkos Mónika**, 1 fő óvodai és iskolaiszociális segítő, **Vida Martina**, és 1 fő szociális diagnózist készítő esetmenedzser, **Balláné Mislai Ildikó** látja el.

A tárgyi feltételeket illetően az irodában 2 hordozható, internet hozzáféréssel ellátott számítógép, illetve 1 darab multifunkciós készülék (lézernyomtató, szkennel és fénymásoló egyben) található, amely hozzájárul a gyors ügyintézés lebonyolításához. Emellett az alkalmazottak céges telefonnal is rendelkeznek, melyet szükség szerint igénybe vehetnek az ügyfelek is adott ügyeik intézéséhez.

Ügyfélfogadás rendje (családsegítő): hétfőtől - csütörtökig 7:30-16-ig

- péntek ügyfélfogadás nincs

Ügyfélfogadás rendje (esetmenedzser): szerda 8-16 óra között

Amikor a lehetőségek engedték a szabályok betartása mellett, az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat Területi Irodájánál (5900 Orosháza, Hajnal u. 1.), munkaértértekezleteket és belső szakmai képzéseket tartottunk. Ezeken, az értekezleteken, sok hasznos információval gazdagodtunk, amelyek jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy több szakmai tapasztalattal rendelkezünk az adott témával kapcsolatban. Csapatépítő és személyiségfejlesztő tréningre is volt lehetőség, a korlátozások ideje alatt online voltak biztosítva az eszmecsaták és a szupervízió.

3. Család-és Gyermekjóléti Szolgáltatás

3.1. Feladatok és célok bemutatása

A családsegítés egy szociális alapszolgáltatási forma, amely személyes gondoskodást nyújt a működési területen élő teljes lakosság, illetve a szociálisan rászoruló emberek részére. Célja a működési területén élő szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek és/vagy családok vonatkozásában, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése. A szolgálat a szociális munka eszközeivel és módszereivel hozzájárul az egyének, családok, csoportok és közösségek jólétéhez, fejlődéséhez.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

3.1.2. Észlelő-és jelzőrendszer működtetése

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A kapott jelzés alapján a családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást végző intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő személyek és/vagy családok körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról.

Csanádapácán, az előző évekhez hasonlóan, az elmúlt évben is jól működött jelzőrendszer. A Polgármesteri Hivataltól több ügyfél érkezett, akik segítségre szorultak egy-egy nyomtatvány kitöltésében, illetve a támogatásokhoz szükséges mellékletek fénymásolásához is segítséget kérhettek az igénybe vevők. A Polgármesterrel, a Jegyzővel és az összes hivatali ügyintézővel jó kapcsolatot sikerült kiépíteni, és mindig készségesen álltak egy-egy adott probléma lehetséges megoldásához. Csanádapácán az oktatási intézmények képviselői, illetve az egészségügy szakemberei (házi orvos, gyermekorvos és a védőnők) is több esetben nyújtottak szakmai segítséget. A környező települések intézményeivel, illetve egyéb szakmai

személyekkel is jó kapcsolat alakult ki, és egy-egy nehezebb ügy kapcsán segítséget jelentett a közreműködésük.

A hatékony együttműködés érdekében 6 alkalommal szakmai találkozóra is sor került az év folyamán.

Az észlelő-és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatosan megküldött jelzések száma
Egészségügyi szolgáltató	7	0
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	0	0
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	0	0
Átmeneti gondozást biztosítók	0	0
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	0	0
Köznevelési intézmény	8	0
Rendőrség	0	0
Ügyészség, bíróság	0	0
Pártfogó felügyelői szolgálat	0	0
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	0	0
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	0	0
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	3	0

Önkormányzat, jegyző	2	0
Gyámhivatal	0	0
Munkaügyi hatóság	0	0
Katasztrófavédelem	0	0
Közüzemai szolgáltatók	0	0
Gyermejjogi/betegjogi/ellátott jogi képviselő	0	0
Hivatásos gondnok	0	0
Javítóintézet	0	0
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal	0	0
Állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	0	0
Összesen	20	0
A jelzésekkel érintett személyek száma	18	0

Észlelő- és jelzőrendszer jól működik, hatékony mind telefonos, személyes, írásos megkeresés formájában.

3.1.3. Ellátottak jellemzői

A helyi Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnál egyéni konzultáció valósul meg, amely esetében a kliens és a segítő rendezett irodai környezetben beszél meg a hozott problémát, és próbál megoldási javaslatokat tenni. A szolgáltatásokat minden Csanádapácai lakos, illetve tartózkodási hellyel rendelkező egyén és/vagy család igénybe veheti ingyenesen, a problémákat pedig bizalmasan kezeljük.

A szolgálat klienskörébe tartoznak a szolgáltatásokat önkéntesen igénybe vevők, a kötelezett, valamint az észlelő-és jelzőrendszeren keresztül látókörebe került ügyfelek.

3.1.4. Hozott problémák

2021-ben is, hasonlóan a korábbi évhez az irodánkat legtöbbször az anyagi problémák és a lakhatási gondok miatt keresték fel. Sokan az alacsony iskolázottság és az egészségi állapot miatt sem találnak megfelelő álláslehetőséget, tartósan munkanélkülivé válnak. A kliensek körében egyre többen nem rendelkeznek egészségügyi biztosítással.

Az ügyintézési problémák többsége a megemelkedett közüzemi díjakkal és tartozásokkal(végrehajtással) voltak kapcsolatosak. Az internet és/vagy telefon szolgáltatás hiánya miatt szükség volt arra, hogy a családsegítő vegye fel a kapcsolatot a szolgáltatóval, behajtó cégekkel.

Emellett sok esetben igényelték az ügyfelek, hogy az anyagi problémájuk enyhítésére különböző támogatásokról, segélyekről kapjanak információt, így ezen kérelmek megírásával, beadásával kezeljék az adott problémát.

A gondozott kliensek körében gyakran fordult családi-kapcsolati probléma, melyeket nehezen tudnak kezelni. Egyre jobban felüti a fejét az agresszió, és az alkoholizmus. Továbbá a szolgálatnál segítséget igényeltek még olyan személyek, akik egészségkárosodásuk miatt küzdenek problémákkal.

3.1.5. Család-és gyermekjóléti szolgáltatás

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat célja, hogy a település területén élő szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzését segítse, az ilyen helyzethez vezető okokat megelőzze, valamint a kialakult krízishelyzet megszüntetését elősegítse.

A szolgálat munkatársa ellátásokat közvetít, és szervezési tevékenységeket végez, családgondozói feladatokat lát el, melyről dokumentációt vezet. A veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelző rendszert működtet.

A jelzőrendszer működtetésében aktív részt vállalt a helyi iskola, óvoda, a védőnő, a körzeti megbízott, a háziorvos; érkeztek új jelzések az év során, de a folyamatban lévő ügyekről folyamatosan konzultáltunk esetmegbeszélés formájában. Jelzéseket kaptunk még a kórházakból és a gyámhivataltól. Az együttműködésünket a bizalmi légkör jellemezte, hiszen

minden nehéz esetben az információk közvetítése hozzájárult a lehető leghatékonyabb problémamegoldáshoz.

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	40-61 éves	62 éves és idősebb	összesen
Együttműködési megállapodás alapján	férfi	4	5	3	2	0	4	8	2	1	29
	nő	3	3	4	4	3	3	7	1	0	28
Összesen		7	8	7	6	3	7	15	3	1	57
Nem együttműködési megállapodás alapján	férfi	2	2	4	3	2	4	12	10	7	46
	nő	1	1	10	4	16	6	21	20	20	109
Összesen		3	3	14	7	18	10	33	30	27	145

A statisztikai táblázatból látható, hogy a szolgáltatások igénybevételénél a szülők is megjelennek, ugyanis a gondozásnál a családot egységben tekintjük. A család egységének megbomlása a gyermek életét megzavarja, bizonytalanságot, válságot idézhet elő, egész életére kiható módon befolyásolhatja a gyermek személyiségfejlődését. A társadalom ezért joggal várja el a szülőktől, hirtelen támadt összetűzések nyomán kialakult helyzet hatása alatt ne bontsák meg a család egységét. Az önkéntes alapellátás keretén belül az érintett családok esetében cselekvési tervben előírt feladatok vannak a szülőnek és a gyermeknek egyaránt

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint:

Gazdasági aktivitás	Fő
Foglalkoztatott	7

Munkanélküli	9
Inaktív	16
Eltartott 0-14 éves korú gyermek	25
Összesen	57

A felnőtt gondozottak gazdasági aktivitásáról elmondható, hogy többségükben munkanélküli, vagy inaktív (főként GYES-n vagy GYED-n lévő anyukák, ill. tanulók). Az elmúlt évhez viszonyítva, alacsonyabb a foglalkoztatottak aránya.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint:

Iskolai végzettség	Fő
Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	29
Általános iskola nyolc osztálya	22
Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	6
Befejezett szakközépiskola	0
Befejezett gimnázium	0
Érettségire épülő befejezett OKJ iskola	0
Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)	0
Összesen	57

A felnőtt kliensek iskolai végzettsége igen alacsony. A többség az általános iskola nyolc osztályával, vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik. Kevés azok száma, akik szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkeznek.

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint:

Családi összetétel	Családok száma
Egyedül élő	0
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	1
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1- 2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	5
Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	4
Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	9
Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	0
Egyéb	0
Összesen	19

A gondozott családok családi összetételét tekintve megfigyelhető, hogy a legtöbben a házastársi/élettársi kapcsolatban, vagy egyedül élők gyermekkel. Egyedülálló szülőként megfelelő anyagi háttérrel, odafigyelő gondoskodást biztosítani nagyon nehéz feladat.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma:

A probléma típusa	Személyek száma elsődleges probléma szerint (fő)	Problémák halmozott száma (db)
Életviteli	4	9
Családi-kapcsolati konfliktus	4	16
Családon belüli bántalmazás	0	0
Elhanyagolás	6	7

Gyermeknevelési	3	9
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	0	0
Magatartászavar, teljesítményzavar	0	0
Fogyatékoság, retardáció	0	0
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	0	0
Szenvedélybetegség	0	0
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	0	0
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	0
Anyagi	2	12
Ügyintézésrel kapcsolatos	0	0
Információkéréssel kapcsolatos	0	0
Összesen	19	53

Az elsődleges problémák közül vezető helyen a gyermek elhanyagolása áll, ezt követi az életviteli és a családi-kapcsolati konfliktus.

A szakmai tevékenységek adatai

Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információnyújtás	532	98
Segítő beszélgetés	432	52
Tanácsadás	617	36
Ügyintézéshez segítségnyújtás	211	142
Konfliktuskezelés	0	0
Kríziskezelés	3	9
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli és természetbeni)	15	10

Közvetítés (másik szolgáltatáshoz vagy központhoz)	10	6
Esetkonferencia	4	19
Esetmegbeszélés	1	5
Esetkonzultáció	67	79
Szakmaközi megbeszélés	6	6
Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés	50	46
Családlátogatás	178	50
Adományközvetítés	16	36
Mediáció	0	0
Kapcsolattartási ügyelet	0	0
Családterápia	0	0
Pszichológiai tanácsadás	1	1
Jogi tanácsadás	0	0
Összesen	2146	597

Sokan vették igénybe az év során egy-egy alkalommal az információnyújtást, segítő beszélgetést és különféle ügyekben való segítségnyújtást, tanácsadást. Többen kérték a közreműködésünket más ellátásokhoz való hozzáféréshez (pl. MÁK, vagy Nyugdíjfolyósító), hogy anyagi helyzetük javuljon. A speciális szolgáltatásainkat is többen igényelték a központon keresztül (pszichológus, jogász, kapcsolatügyelet). Esetmegbeszélést egy ügyben hívtunk össze.

Környezettanulmány elkészítésében a gyámhivatal és kórházak felkérésére vettem részt. Családlátogatásaim alkalmával sok gondozott és nem gondozott családdal kerültem kapcsolatba az év során, hiszen a saját környezetben való találkozás mindig egy bizalmi kapcsolat kialakítására ad lehetőséget.

Dologi javak juttatása

Csanádapácai Község Önkormányzata jóvoltából a karácsonyi meleg ételosztás megrendezésre került, továbbá a szociálisan nehéz helyzetben élők tűzifát kaptak a Polgármesteri Hivataltól.

Egy alkalommal több rászoruló nagycsaládot lisztel támogattunk. Az elmúlt év folyamán -az adventista gyülekezet jóvoltából- a mindennapos megélhetéssel küzdő családok kaptak segítséget: tartós élelmiszert, szobabútorokat.

Decemberben a Dohánylevél Egyesület, a Csanádapáca Közalapítvány és az Arany János Művelődési Ház cipős doboz akciót szervezett, melybe a család- és gyermekjóléti szolgálat az ajándékok szétosztásával kapcsolódott be.

Szolgáltatások igénybevétele

A szolgálatnál – indokolt esetben – térítésmentesen lehetőség nyílt a hátrányos helyzetű kliensek számára ügyeik intézéséhez a telefon, nyomtatás, fénymásolás és az internet használatára.

Krízishelyzet

Krízishelyzetben lakóhelytől függetlenül bárki fordulhat a Család- és Gyermekjóléti Szolgálathoz. A probléma megoldásának elősegítéséhez igénybe veheti a fentebb felsorolt szolgáltatásokat, azonban az anyagi jellegű nehézségek megoldásához kríziskeret nem állt a szolgálat rendelkezésére, még minimális szinten sem. Ilyen sürgős esetben Csanádapáca Polgármesteréhez, Oláh Kálmánhoz lehetett fordulni, aki segély formájában mindig segítséget nyújtott.

Segítségként többnyire azt várnák, hogy egy meghatározott összegben pénzbeli támogatást kapjanak azonnal. Nagy összegű tartozások vannak felhalmozva – akár évekre visszamenőleg is – amelyet nem tudnak törleszteni, holott a szolgáltatók/behajtó cégek követelik azokat.

Közel azonos esetben nyújtottunk információt például különböző támogatásokról, igénybevételük feltételeiről. Egy adott intézménnyel kapcsolatos bővebb tájékozódásért pedig továbbírányítottuk az érdeklődőket.

A családgondozás lehetőségével hosszabb távon is figyelemmel kísérhettük az adott egyén és/vagy család helyzetét, életük alakulását, és többnyire tanácsadás és segítő beszélgetés keretében igyekeztünk több hasznos javaslatot tenni problémájuk megoldási kísérletéhez, és együtt dolgozni a lehetőségeken. A 2021-es évben további szakemberek segítségét is igénybe vehették az ügyfelek: jogi tanácsadó és pszichológus is a kliensek rendelkezésére állt, akiket előzetesen egyeztetett időpontban kereshettek fel az igénybe vevők.

3.1.6. Prevenció programok

A tervezett prevenció programjaink a pandémia miatt részben valósultak meg. Ezeket a szabadidős programokat igénylik a családok. Az utazáshoz több alkalommal segítséget kaptunk a Csanádapácai Közös Önkormányzati Hivataltól.

Az intézmény idén is sikeresen pályázott nyári táboroztatásra az Erzsébet program keretében, így Zánkán 23 fő számára biztosíthattunk nyári táboroztatást a szünidőt hasznos eltöltése érdekében. Az utazást Csanádapácai Közös Önkormányzati Hivatal buszával tettük meg, a családok számára az útiköltség térítésmentes volt az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatának finanszírozásával. A részvételhez jelképes összegű térítési díjat kellett a szülőknek befizetni.

A Dohánylevél Egyesület továbbra is támogat bennünket, programjaik a korlátozások miatt elmaradtak.

Reméljük, hogy a továbbiakban lehetőség nyílik szabadidős programokat szervezni, valamint egyéb, a falu életét érintő rendezvény megvalósítását segíteni.

Minden kedves adományozónak a segítségét hálás szívvel fogadtuk, és ezúton is köszönjük az elmúlt évben nyújtott nagyvonalú támogatásukat!

4. Család- és Gyermekjóléti Központ

4.1 Az esetmenedzser tevékenysége

A szervezeti változások tükrében, 2016. január 1-től a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás integráltan egy szervezeti és szakmai egységben működik település szinten Család és Gyermekjóléti Szolgálat, járási szinten pedig Család- és Gyermekjóléti Központ keretében.

Az Orosházi Kistérség Egyesített Család- és Gyermekjóléti Központja, és Gyermekjóléti-Családsegítő Szolgálat Csanádapácán Szent Gellért u 38. szám alatt épületében végzi a munkáját. A területi irodában a szolgálat és a központ munkatársa együtt dolgozik. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, tárgyi eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, stb.) biztosítottak. Fentiekén kívül a szükséges kiszolgálóhelyiségek (női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is a klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja, az idei évben a felújításoknak köszönhetően.

Esetmenedzser: Roszkos Mónika

Ügyfélfogadása: Szerda 8-16 óra között

Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserének feladatkörébe tartozik a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, a gyermek családba nevelésének elősegítése, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek (védelembe vétel, családba fogadás, ideiglenes elhelyezés, nevelésbe vétel). A gyermekjóléti központ munkatársaként fő célom, hogy a vonatkozó jogszabályok és a tanulmányaim alatt megszerzett ismereteimmel és készségeimmel dolgozzam és hozzájáruljak a veszélyeztetettség csökkentéséhez, megszüntetéséhez, a gyermek/család helyzetének javításához. A szükséges szolgáltatások biztosításának megszervezése, összehangolása, a szolgáltatás igénybe vételének, ill. eredményességének nyomon követése, az igénybe vétel ellenőrzése, az előírt magatartási szabályok betartásának, a gyermek, ill. a család által – a változás érdekében megteendő lépések, feladatok nyomon követése, ill. ellenőrzése, a rendszerszereplőkkel való kapcsolattartás, a gyermek érdekében történő egyeztetés, hatóságokkal való kapcsolattartás, az esethez kapcsolódó kötelező adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása. Segítő, támogató szolgáltatások összehangolása, közreműködés a szolgáltatások feltételeinek biztosításában.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatok: javaslat tétel a gyámhivatal felé védelembe vételre, megelőző pártfogásra, ideiglenes hatályú elhelyezésre, nevelésbe vételre, családba fogadásra, harmadik személynél történő elhelyezés kezdeményezésére, családba fogadó gyám kirendelésére, a gyermek gondozási helyének megváltoztatására, családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásra, tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására.

Hatósági eljárás megindításának okai, jellemző problémák:

- gyermek elhanyagolása,
- tanköteles kiskorú igazolatlan hiányzása,
- magatartási problémák,
- csavargás, rossz baráti társaság,
- szülők életviteléből adódó problémák,
- anyagi nehézségek, alacsony jövedelmi viszonyok, megoldatlan lakáshelyzet,
- családon belüli konfliktusok, fizikai és lelki bántalmazások

Statisztikai táblázatok (család-és gyermekjóléti központ)

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

Igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18-24 éves	25-34 éves	35-49 éves	50-61 éves	62 éves és idősebb	összesen
Speciális szolgáltatást igénybe vevők	férfi										
	nő							1			1
Összesen								1			1
Jogerős hatósági intézkedésben érintett, esetenkénti tevékenységet igénybe vevők	férfi	1	1	3	3		1	3	1		13
	nő	1	2	4	3	2	3	6	1	1	23
Összesen		2	3	7	6	2	4	9	2	1	36

A statisztikai táblázatból látható, hogy a szolgáltatások igénybe vételénél a szülők is megjelennek, ugyanis a gondozásnál a családot egységben tekintjük. A család egységének megbomlása a gyermek életét megzavarja, bizonytalanságot, válságot idézhet elő, egész

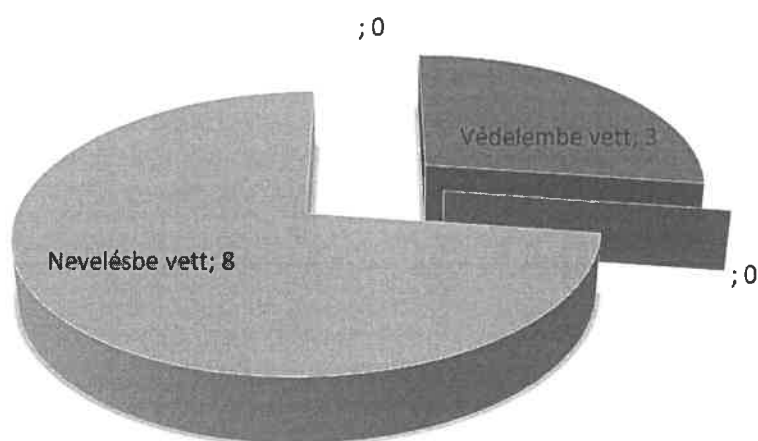
életére kiható módon befolyásolhatja a gyermek személyiségfejlődését. A gyermek ugyanis mindkét szülőjével, teljes családban szeretne élni. A társadalom ezért joggal várja el a szülőktől, hogy múltó érzelemváltozások, meggondolatlan kalandok, fellobbanó indulatok, hirtelen támadt összetűzések nyomán kialakult helyzet hatása alatt ne bontsák meg a család egységét. A szülők válása esetén törekszünk a közös megegyezésekre a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődése érdekében. A hatósági intézkedéssel érintett családok esetében határozatban előírt feladatok vannak a szülőnek és a gyermeknek egyaránt, a segítő eljárások célja a másodlagos változások elindítása és megerősítése.

Azon szolgáltatásokat, amelyek a településen nincsenek jelen a szakemberek segítségével a településen élők igénybe vehetik Orosházán. 2021-ben 1 fő élt a jogi tanácsadás lehetőségével.

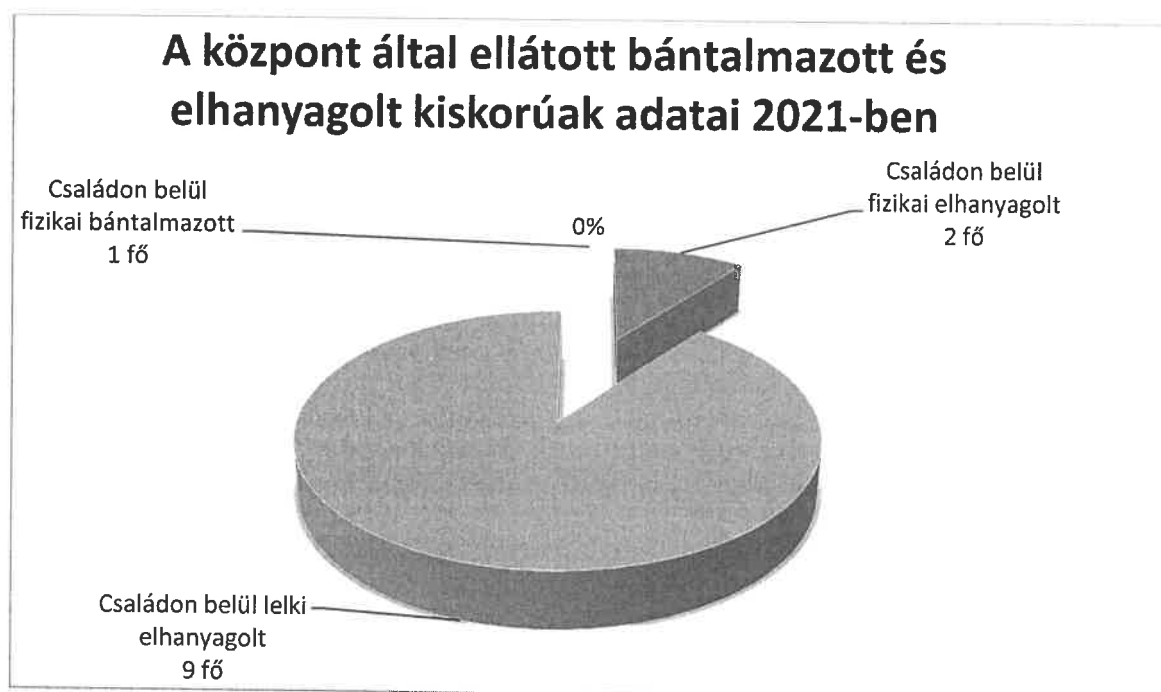
Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma

	Védelembe vett	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen
Érintettek száma (fő)	3		8		11

Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma 2021-ben

Megnevezés	A bántalmazott			Az elhanyagolt	
	kiskorúak száma				
	fizikai	lelki	szexuális	fizikai	lelki
Családon belül	2			4	5
Családon kívül					
Összesen				4	5

A településen 2021- be, a központ által gondozott családok száma **8**, ebből védelembe vételi eljárással érintett **3** család és **3** kiskorú gyermek. A településen védelembe vételi tárgyalás a járványhelyzetre való tekintettel nem volt, az eljárások során a szülők írásbeli nyilatkozatot tettek.

Új védelembe vételi eljárás **7** esetben indult, az eljárás során a veszélyeztető tényezők súlyossága nem indokolt hatósági intézkedést **4** esetben, a szülők együttműködése megfelelő volt és az alapellátás keretein belül történt a gondozás a továbbiakban.

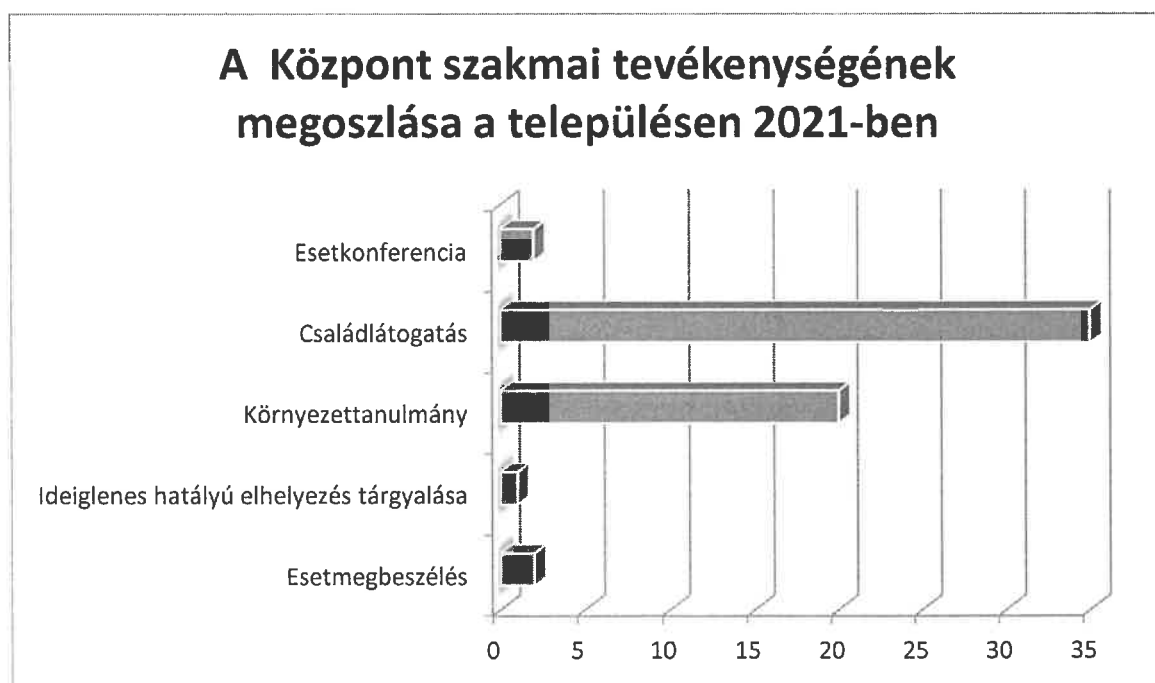
A védelembe vételek leggyakoribb oka a lakókörnyezet és a gyermekek elhanyagolása, valamint családi konfliktusok voltak. Csanádapácán a védelembe vétellel érintett gyermekek közül egy kamasz, iskolai kötelezettség elmulasztása miatt került védelembe, illetve kettő

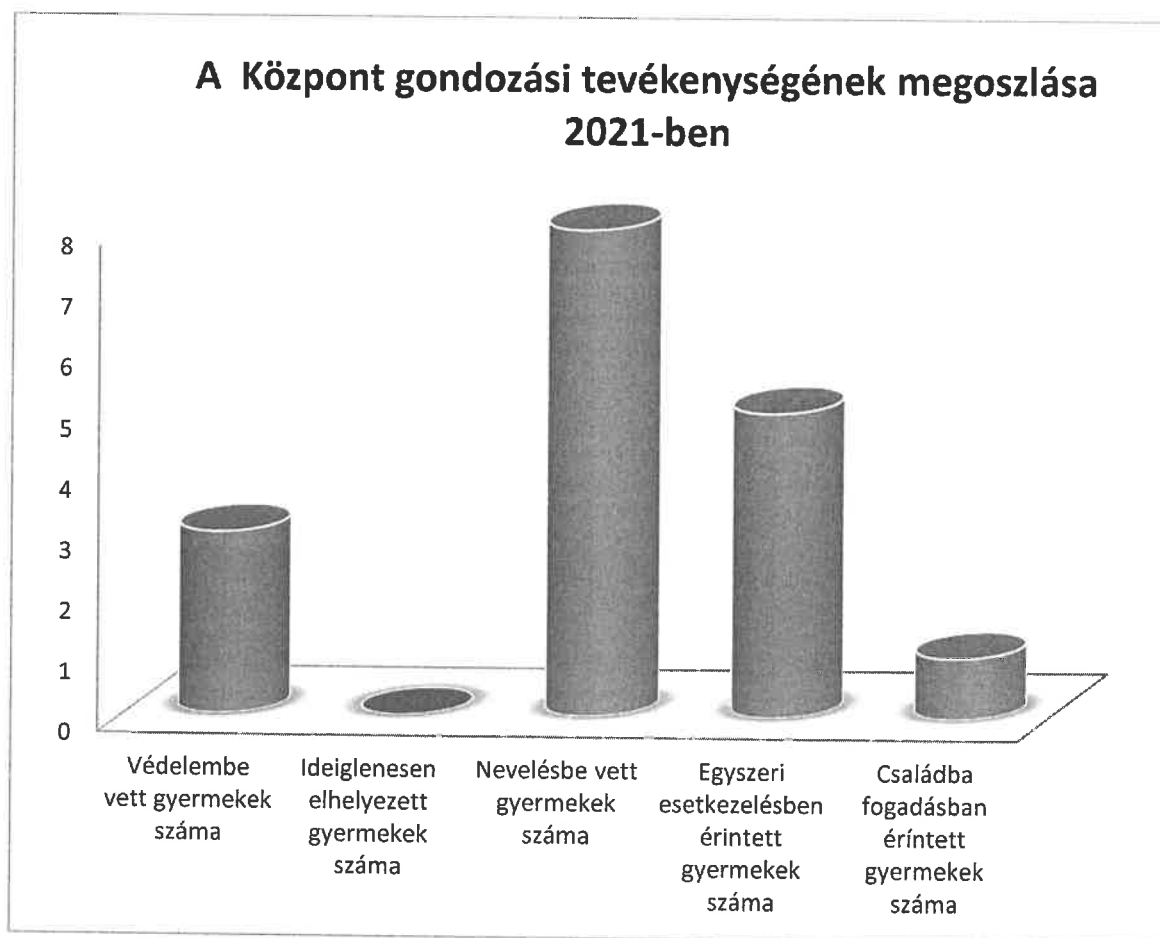
gyermek iskolás és óvodás, itt családon belüli elhanyagolás, szülők, családtagok közötti konfliktus és elhanyagolt lakókörnyezet miatt került sor az eljárásra.

A 2021 - es évben **1** kiskorú került nevelésbe a településről. Egyszeri esetként jelent meg a központnál a gyámsággal és családba fogadással érintett családok felülvizsgálata és a jelzésre, gyámhivatali megkeresésére induló veszélyeztetettséget kivizsgáló ügyek. Ezek 2021. ben **5** családot és **6** kiskorút érintettek.

Az elmúlt évben a településen **2** esetmegbeszélésen és **2** esetkonferencián, **1** ideiglenes hatályú elhelyezési tárgyaláson vettem részt. **20** alkalommal készítettem környezettanulmányt és **37** alkalommal mentem családlátogatásra.

A szakmai tevékenységek során az együttműködés a kliensekkel és a szakemberekkel megfelelő volt. Az esetmegbeszélés alkalmával mindem esetben sikerült megtalálni a megfelelő intézkedést, melyek utólagosan is igazolták a szakemberek döntését, az esetkonferenciák során a szülők megjelentek és együttműködtek. A családlátogatások magas száma, a lakókörnyezetek elhanyagolása miatt volt indokolt, több esetben a környezetükben történő segítő munka eredményeket és változásokat hozott.

4.2. Összegzés és javaslatok

A pandémia miatt kialakult helyzetben a hatósági eljárásokban a tárgyalások alacsony számban voltak, a szülők írásbeli nyilatkozatban reagáltak a veszélyeztetettség okaira, ez a szakemberektől még alaposabb vizsgálatot igényelt az eljárások során, igénybe véve egyéb kommunikációs csatornákat. Az elmúlt évben a családok gondozása során az a tapasztalat, hogy a problémák néhány esetben az iskoláskorú gyermekeknél jelentkeznek. A szülői kontroll és következetesség hiánya vezet ahhoz, hogy ezek a gyerekek nem akarnak iskolába járni és a kötelezettségeket kerülik. Másik fő probléma a lakókörnyezet elhanyagolása, sok családnál nemcsak az anyagi fedezet hiánya okozza ezt a fajta elhanyagolást. Megjelenik a családoknál a szülők kezelt vagy éppen kezeletlen mentális betegsége, amely a család működési rendszerét patológiás irányba vezeti, a szerepek felcserélődnek, az egyensúly megbomlik, a családon belüli erőszak megjelenik. A bántalmazás formái (lelki, fizikai és gazdasági) a gondozott családok körében egyre gyakoribb, erre szakemberként felkészültnek kell lennünk, mert a bántalmazó családban élőknel egy másfajta segítő attitűd szükséges, mind a bántalmazó, mind a bántalmazott vonatkozásában. Nagyobb hangsúlyt kell a jövőben fektetni arra, hogy a problémás családoknál a szülőket életvezetési, pénzbeosztási, életviteli

tanácsokkal kell ellátni, illetve szakember segítségével a családok működésének egyensúlyát visszaállítani, a gyermekeket pedig a szabadidős programokba bevonni, a csavargás helyett. Tinédzser korú kliensek számára csoport foglalkozások indítása, ahol lehetőség nyílik számukra az önkifejezésre. A társadalmi problémák (munkanélküliség, rossz lakhatási körülmények..stb) javítása érdekében a helyi önkormányzattal való együttműködést tartom fontosnak. Az intézkedés alá vont családoknál nem sok előrelépés tapasztalható, vagy ha elindul a pozitív változás, az első újabb problémánál a családok visszaesnek a kiindulási helyzetbe.

Az idei évben is szeretném a jelzőrendszeri tagokkal kialakult jó együttműködést folytatni, és javasolnám a szakmai kérdések alapos megvitatását annak érdekében, hogy a hatósági intézkedéssel érintett családoknál egységes álláspontot alakítsunk ki.

4.3. Óvodai és iskolai szociális segítő munka

Segítő munka az intézményben

Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat 2018. szeptembere óta óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatást biztosít a Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola és Óvodában.

Az óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ minden tanév elején szükséglet felmérést készít, majd ez alapján együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel.

Személyi- és tárgyi feltételek

Az egyéni beszélgetésekhez mindkét intézményben külön helyiség, valamint az infrastruktúrához való hozzáférés lehetősége is adott, zárható iratszekrény is biztosított. Az iskolát érintő gyermekvédelmi feladatokat az intézményekben dolgozó fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal együttműködésben látom el. Folyamatosan kapcsolatot tartok a helyi családsegítő és esetmenedzser munkatárssal is, családlátogatások, személyes konzultációk során ismerem meg a gondozásbán álló családokat.

Ügyfélfogadási rend

Az intézményben a szolgáltatás igénybe vételére hetente egy nap van lehetőség 8,5 órában, ezen belül fogadóóra is biztosított. Keddi napokon az óvodában 8:00-9:00, az iskolában 13:30-14:30 óra között.

Az ellátott intézmény rövid bemutatása a szükségletfelmérés alapján²

Az intézményben 199 fő iskolai és 87 fő óvodai tanulóból veszélyeztetett – védelembe vett gyermek az

Óvodában: 1 Iskolában: 1 Összesen: 2.

A település jellegéből adódóan a családok élete nagy vonalakban ismert, örömeiket és problémáikat gyakran a közösséggel együtt élik meg, azok a pedagógusok számára ismertek. Ennek köszönhetően az intézmények családiasak, a gyerekekkel közvetlen viszonyt ápolnak, bizalmas a kapcsolatok többsége mind a szülők, mind a gyerekek részéről.

Óvodai- és iskolai szociális segítőként feladataim jellemzően inkább olyan típusú feladatok, amik a szükségletfelmérésben hangsúlyosak lettek: jogszabályi változások figyelemmel követése, segítségnyújtás más szolgáltatások igénybevételéhez, prevenciós feladatok, segítő beszélgetések és a gyermekjólét által gondozott gyerekek esetében közreműködés.

Alkalom adtán a családsegítő munkatárssal családlátogatás keretén belül is felvettem a kapcsolatot a szülőkkel, illetve a Családsegítő Szolgálatnál több alkalommal is találkoztam gondozotti gyermekek szüleivel, mivel fontosnak tartottam, hogy az ügyfelek megismerjenek, illetve, hogy közvetíthessem a szülőknek az iskola álláspontját a hatékonyabb együttműködés érdekében.

A feladatellátás bemutatása a statisztikai adatok tükrében

Egyre több feladatot okoz a családok nevelési stílusából adódó helyzetek, szociális problémák megoldása. Ez a gyerekeken azonnal megjelenik, leginkább fizikai vagy érzelmi elhanyagolás, illetve magatartászavarok formájában.

A szolgáltatást olyan gyerekek vették igénybe, akiket az intézményvezető vagy a pedagógusok javasoltak, illetve, akik gondozásban állnak az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központjánál és Családsegítő Szolgálatánál.

Az új tanévben az egyik negyedik osztályban, illetve az ötödik osztályban csoportfoglalkozásokat tartottam a felmerülő magatartásproblémák és a tagok közötti konfliktusok miatt.

Munkám további fontos eleme volt, hogy összekötőként segítsem az információáramlást a két intézmény között.

² Alapellátásban részesülő, óvodai- és iskolai szociális segítségre delegált gyermekek száma összesen: 8 fő.

A szolgáltatást igénybe vevők típusa	A szolgáltatást igénybe vevők száma
Gyermek	78
Szülő	5
Szakember	14
Összesen	97

Hozott probléma típusa	Fő
Anyagi	2
Gyermeknevelési	0
Gyermek intézménybe való beilleszkedés nehézsége	0
Magatartászavar, teljesítményzavar	4
A gyermek életviteli problémái	0
Igazolatlan óvodai, iskolai hiányzás	0
Konfliktus	2
Szülők vagy család életvitele	0
Szülői elhanyagolás	10
Bántalmazás	0
Fogyatékoság	0
Addiktológiai problémák	0
Egyéb: korrepetálás	3
Összesen	21

Tevékenység jellege	Alkalmak száma
Konzultáció	50
Információnyújtás	12
Tanácsadás	23

Hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás	0
Családlátogatás	4
Óralátogatás	4
Krízisintervenció	0
Konfliktuskezelés	3
Prevenációs csoportmunka	6
Pályaorientáció támogatása	0
Kulturális programok szervezése	0
Sport-és szabadidős programok szervezése	0
Szociális akciók szervezése, végrehajtása	0
Nevelőtestületi ülésen, diákönkormányzati ülésen való részvétel	0
Szülői munkaközösségi ülésen való részvétel	0
Szülői értekezleten való részvétel	0
Fegyelmi tárgyaláson való részvétel	0
Esetmegbeszélés, esetkonferencia	3
TEAM munka óvodában, iskolában	0
TEAM munka család-és gyermekjóléti központban	0
Szupervízió	0
Jelzés fogadása	0
Jelzés küldése	0
Delegálás	0
Egyéb: Korrepetálás	5
Összesen	110

A digitális oktatás bevezetésének hatása a szakmai munkára

A COVID-19 járvánnyal kapcsolatos biztonsági intézkedések hatására az intézményekben március 8. napjától ismételten digitális oktatási rend lépett életbe, a gyermekek az interneten keresztül kapták a feladataikat.

Az óvoda csak indokolt esetben vett fel ügyeletébe gyermekeket. Az intézménnyel folyamatos volt a kapcsolattartás, heti rendszerességgel beszéltünk a helyzetről és az esetlegesen felmerülő nehézségekről. Három gyermekkel kapcsolatban érkezett hozzám megkeresés, a digitális oktatás alatt az érintett tanulók nem küldték vissza feladataikat. Ennek orvoslása érdekében korrepetálást tartottam online, majd a járványhelyzet enyhülése után személyesen is. A korrepetálás mellett tanulással kapcsolatos tanácsadást is végeztem, felvettem a gyermekek szüleivel is a kapcsolatot, tájékoztattam őket az elvégzett munkáról és felhívtam figyelmüket szülői kötelezettségeikre.

Tervek és fejlesztési elképzelések

A megkezdett munka következetes folytatása, a hatékony információáramlás és kommunikáció elősegítése a két intézmény között.

A következő években szeretnék nagyobb hangsúlyt fektetni az osztályokban végzett csoportmunkára az alábbi témákban: bullying, cyberbullying témakörökben, ehhez szorosan kapcsolva a netikett témáját is. Terveim között szerepel játékos közösségépítő csoportfoglalkozások kidolgozása is, valamint az előző tanévben is szerettem volna, ha megvalósul a Boldogságóra foglalkozás. Igyekszem a fent említett csoportfoglalkozásokhoz szükséges elméleti háttérrel kidolgozni, az intézmény dolgozóival megismertetni és igény esetén megtartani a fent említett témákban a csoportfoglalkozásokat.

4.4.Szociális diagnózis

A diagnózis készítése az a folyamat, amely megalapozza az egyén szociális támogatását és a majdani szolgáltatónál a szolgáltatási terv elkészítését, valamint megvalósítását, és amelynek során képet kaphatunk az egyén aktuális helyzetéről és állapotáról. A diagnózis egyfajta értékelési folyamat is, amelyben az egyén életútját, önmagáról alkotott képét és az esetleges vizsgálatok eredményeit a diagnózist készítő és maga az érintett személy összevetik.

A diagnózis készítése során felszínre kerülő problémák kezelése érdekében megállapításra kerülnek azok a szolgáltatások, amelyek megteremtik a fejlesztéshez, a normális működéshez szükséges feltételeket, továbbá a meghatározásra kerül a megvalósítás határideje, megtörténik

a célok elérését gátló és segítő erőforrások, kockázatok számbavétele. A diagnózis elkészítésében az ellátottnak aktívan részt kell vennie, nélküle a terv nem készíthető el.

Az esetmenedzsernek az első találkozástól számítva 15 nap áll rendelkezésre a diagnózis elkészítésére. Krízishelyzetben természetesen a szociális diagnózis elkészülte előtt is lehetőség van szolgáltatás igénybevételére és annak nyújtására.

A szociális diagnózis készítését kezdeményezheti:

1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
2. Család-és Gyermekjóléti Központ
3. Jelzőrendszer

Szociális diagnózis tartalma

A szociális diagnózis elkészítését adatlap segíti, melyben zárt és nyitott kérdések egyaránt szerepelnek, és melyben az adott válaszok értékelése után lehetővé válik a szükséglet meglétének, mélységének, intenzitásának értékelése, valamint a megfelelő szolgáltatás kiválasztása.

Fentiek értelmében a szociális diagnózishoz kapcsolódó felmérő adatlap funkciója egyrészt a szolgáltatási rendszerben elérhető szolgáltatási elemekre vonatkozó szükséglet meglétének vizsgálata, másrészt a fennálló szükségletek erősségének értékelése.

A szociális diagnózis felvétele során megismerkedhetünk az egyén családi helyzetével, lakókörülményével, egészségügyi állapotával, munkaerő piaci státuszával. A beszélgetés során a felvételi esetmenedzser számára az is kiderül, hogy az egyén alkalmas-e önálló életvitelre, és amennyiben nem, milyen tényezők akadályozzák, gátolják, vagy éppen segíthetik őt ebben, és milyen szolgáltatások szükségesek ahhoz, hogy hosszabb távon önállóan tudja életét támogatni.

Amennyiben gyermeket, illetve gyermekeket érintő problémák is felmerülnek, a rájuk vonatkozó adatlap kitöltése is szükséges.

Mindezek ismeretében összegzéséként megállapításra kerül egyes szükségletek hiánya, valamint a szükségletek kielégítéséhez szükséges szolgáltatási formák beazonosítása.

Tapasztalatok:

A beérkező kérelmek új és már folyamatban lévő esetek kapcsán jelentek meg az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatánál. Orosháza, Tótkomlós, Csanádapáca, Pusztaföldvár, Gádosros, Kardoskút, Békéssámsón, Nagyszénás településekről összesen 85 kérelem érkezett.

A szociális diagnózisok készítése során az ügyfelek többnyire együttműködőek voltak. 78 kérdőív kitöltésére került sor, 7 esetben azonban nem, melyeknek többféle oka volt. Ezen okok az alábbiak voltak: költözés, meggondolta magát, megszűnt az ellátás, így nem tartotta szükségesnek, illetve többszöri időpont egyeztetés után sem jelent meg.

Az ügyfelek többsége fenntartással érkezett, sok esetben nem tudták miről van szó, azonban távozáskor sokan megjegyezték, hogy milyen jó volt beszélgetni. Ezek a pozitív visszajelzések erősítettek meg abban, hogy hasznos, amit csinálok.

A feltárt problémák megoldásához szükséges szolgáltatások járás szinten elérhetőek voltak.

Az előző évhez képest kétszer annyi kérelem érkezett.

Település: Csanádapáca	
Kérelmek száma összesen:	3
Diagnózis felvételének kezdeményezője szerint:	
1. Család-és Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezésére:	2
2. Jelzőrendszer kezdeményezésére:	0
3. Család-és Gyermekjóléti Központnál jelentkező:	1
Probléma típusa szerint:	
1. Családi kapcsolatokra vonatkozó problémák:	1

2. Lakhatási probléma:	0
3. Anyagi helyzettel kapcsolatos probléma:	0
4. Foglalkoztatással kapcsolatos probléma:	0
5. Egészségi állapottal kapcsolatos probléma:	0
6. Gyermekkel kapcsolatos problémák:	1
7. Társas kapcsolatokból fakadó problémák:	1
8. Életviteli problémák:	0
9. Egyéb:	0
Érintett fő összesen:	3
gyermek	0
felnőtt	3

Csanádapáca, 2021. 02. 15.

Csepreginé Csiaki Éva
Csepreginé Csiaki Éva
családsegítő munkatárs

Vida Martina
Vida Martina

óvodai és iskolai szociális segítő

Készítették:

Roszkos Mónika
Roszkos Mónika
esetmenedzser

Balláné Mészai Ildikó
Balláné Mészai Ildikó

szociális diagnózist készítő esetmenedzser

Jóváhagyta:

Halustyik Éva
Halustyik Éva
intézményvezető

